

Radosław Mazur

Uniwersytet Szczeciński, Szczecin | Instytut Nauk Teologicznych
ORCID: 0000-0001-8240-7792, e-mail: radoslaw.mazur@usz.edu.pl

30 LAT ISTNIENIA „STUDIÓW KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKICH” JAKO ŚWIADECTWO POTENCJAŁU I ROZWOJU KOSZALIŃSKIEGO ŚRODOWISKA TEOLOGICZNEGO

Streszczenie

Jubileusz 30-lecia istnienia czasopisma naukowego to okazja do podsumowania, przyjrzenia się rozwojowi i „dorastaniu” periodyku teologicznego, a także do spojrzenia z nadzieją na przyszłość. W artykule przedstawiono najpierw genezę czasopisma, zwracając uwagę na dwa czynniki, które się do niego przyczyniły, a więc funkcjonowania w Koszalinie Wyższego Seminarium Duchownego oraz Wyższego Instytutu Wiedzy Religijnej. Następnie przeglądowo opisane zostały zmiany wprowadzane na przestrzeni minionego trzydziestolecia. Były one związane ze zmianami w kolegium redakcyjnym, zmianami organizacyjnymi i zmianami afiliacji akademickich czy też dostosowywaniem czasopisma do ewoluujących standardów i oczekiwań wobec czasopism naukowych. W trzecim punkcie określone zostały podstawowe kierunki rozwoju czasopisma, a więc przede wszystkim dalsze umiędzynarodawianie czasopisma oraz jego aplikacja do ogólnościatowych baz indeksujących, takich jak Web of Science czy Scopus.

Słowa kluczowe: czasopismo, jubileusz, diecezja koszalińsko-kołobrzeska, „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”

Abstract

30 YEARS OF “THE KOSZALIN-KOŁOBRZEG” STUDIES AS A TESTIMONY TO THE POTENTIAL AND DEVELOPMENT OF KOSZALIN’S THEOLOGICAL COMMUNITY

The 30th anniversary of a scholarly journal is an opportunity to take stock, to look at the development and “growing up” of a theological periodical, and to look with hope to the future. The article first takes up the origins of the journal, highlighting two factors that contributed to it, namely the functioning of the Higher Seminary and the Higher Institute of Religious Knowledge in Koszalin. This was followed by an overview of the changes introduced over the past thirty years. These were related to changes in the editorial board, organisational changes and academic affiliations, or adapting the journal to evolving standards and expectations of scientific journals. In the third section, the basic directions for the further development of the journal were identified, i.e. primarily the further internationalisation of the journal and its application to worldwide indexing databases such as Web of Science or Scopus.

Keywords: periodical, jubilee, Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese, “The Koszalin-Kołobrzeg Studies”

Wstęp

Jubileusz 30-lecia istnienia czasopisma naukowego, a ściślej mówiąc wydania jego 30 numeru, to dobra okazja do podsumowania, przyjrzenia się genezie „Studiów Koszalińsko-Kołobrzeskich” (dalej SKK), do dokonania pewnej ewaluacji. Minione trzydziestolecie to nie tylko zamieszczone w czasopiśmie teksty artykułów, sprawozdań czy recenzji, ale to przede wszystkim ludzie, dzięki którym czasopismo powstało, rozwija się, podnosi swój poziom, zarówno merytoryczny, jak i edytorski, buduje swój prestiż w środowisku naukowym. Niniejszy artykuł jest również formą podziękowania tym wszystkim, dzięki którym SKK są obecnie wysoko punktowany czasopismem naukowym rozpoznawalnym w świecie teologii akademickiej i dziedzin pokrewnych.

1. Geneza czasopisma

Bezpośrednim impulsem do powstania w Koszalinie teologicznego czasopisma naukowego była rocznica 20-lecia funkcjonowania diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej¹, a także, co zauważa w swoim słowie wstępnym do pierwszego numeru czasopisma ówczesny biskup diecezjalny Czesław Domin, powstanie i działalność dwóch instytucji dydaktycznych w diecezji: Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie (Wilkowie) oraz

1 „Słowo od Redakcji”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzesckie* 1 (1992): 5.

Wyższego Instytutu Wiedzy Religijnej (dalej WIWR)². Jak z nadzieją piszą członkowie pierwszej redakcji czasopisma (ks. Zdzisław Kroplewski³ – red. naczelny, ks. Lucjan Dolny, ks. Franciszek Knutelski, bp Piotr Krupa oraz ks. Marian Subocz), „nowo powstałe czasopismo ma dawać możliwość prezentowania dorobku rodzącego się i rozwijającego środowiska naukowego związanego ze wspomnianymi instytucjami”⁴.

Wyższe Seminarium Duchowne zostało erygowane przez pierwszego ordynariusza diecezji biskupa Ignacego Jeża 25 marca 1981 roku, chociaż starania o jego wybudowanie podejmowane były od początku funkcjonowania diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, a więc od roku 1972, kiedy to 28 czerwca została ona powołana do istnienia bullą papieża Pawła VI *Episcoporum Poloniae coetus*⁵. Od momentu powstania diecezji, zresztą podobnie jak miało to miejsce wcześniej w ramach funkcjonowania tzw. administracji gorzowskiej⁶, jej klerycy kształcili się w seminarium duchownym w Paradyżu, wraz z klerykami z diecezji zielonogórsko-gorzowskiej oraz szczecińsko-kamieńskiej, część kleryków przygotowywała się do kapłaństwa w seminariach w Poznaniu, Gnieźnie i Pelplinie⁷. Intensywny wzrost liczby powołań towarzyszący powstaniu nowych diecezji (w roku akademickim 1971/1972 było w Paradyżu 115 alumnów, a roku 1980/1981 było to już 300 osób) między innymi sprawił, że kwestia budowy seminarium w Koszalinie (oraz w Szczecinie dla diecezji szczecińsko-kamieńskiej) stała się niezwykle ważna⁸. Po zdobyciu niezbędnych pozwoleń i pierwszym etapie prac budowlanych już od roku akademickiego 1982/83, w tymczasowych pomieszczeniach, roczniki III, IV i V rozpoczęły swoją naukę i formację w koszalińskim seminarium, a od roku 1984/1985 wszyscy klerycy z diecezji zaczęli swoją drogę do kapłaństwa w Koszalinie⁹.

2 Czesław Domin, „Słowo wstępne”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 1 (1992): 7.

3 W artykule autor świadomie nie podaje tytułów naukowych wspomnianych redaktorów czasopisma, ze względu na to, że ewoluowały one z czasem, a także ponieważ ich zapis w poszczególnych numerach czasopisma, na stronie podtytułowej, nie jest konsekwentny.

4 „Słowo od Redakcji”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 1 (1992): 5.

5 Lech Bończa-Bystrzycki, „Historia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2005”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 10 (2005): 29; por. Lech Bończa-Bystrzycki, „Przyczynek do dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w latach 1972–1992”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 11 (2007), 16–19; Tadeusz Ceynowa, „Starania biskupa Ignacego Jeża o utworzenie Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 11 (2007), 23–32.

6 Bończa-Bystrzycki, „Historia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2005”, 27.

7 Dariusz Jastrząb, „Modele formacyjne w trzydziestoleciu istnienia Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, w: *40-lecie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2012), 53; na temat funkcjonowania w tych latach seminarium w Gościkowie-Paradyżu pisze szerzej: Dariusz Śmierchalski-Wachocz, „Dzieje Seminarium Duchownego w Gorzowie-Paradyżu w latach 1947–2017”, w: *Księga Jubileuszowa. 70-lecie Wyższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wlkp. i Paradyżu*, red. Dariusz Mazurkiewicz (Paradyż: Wydawnictwo Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, 2017), 35–39.

8 Dariusz Śmierchalski-Wachocz, „Seminarium gorzowskie jako alma mater dla Kościoła szczecińskiego i koszalińskiego”, w: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013), 46–47.

9 Tadeusz Ceynowa, „30 lat Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, w: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013), 77; Bończa-Bystrzycki, „Przyczynek do dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w latach 1972–1992”, 18–19.

Wraz z powstaniem seminarium wzmożono wysiłki, aby odpowiednich kandydatów wysyłać na studia specjalistyczne, co miało na celu stworzenie własnej kadry dydaktycznej dla seminarium. Pod koniec lat 80. udało się już kształcić alumnów dzięki własnym wykładowcom. Byli to księża, którzy ukończyli studia specjalistyczne w Polsce (ATK w Warszawie, KUL w Lublinie) bądź na uczelniach włoskich, francuskich czy niemieckich¹⁰.

Wyższy Instytut Wiedzy Religijnej został erygowany przez bpa Ignacego Jeża w 1987 roku i miał na celu kształcenie teologiczne osób świeckich oraz zakonnych, głównie pod kątem przyszłej pracy katechetycznej¹¹. Powyższe założenie zaktualizowało się i rozszerzyło w kontekście decyzji o powrocie lekcji religii do polskich szkół w roku 1990¹² i, co za tym idzie, pilnej potrzeby przygotowania wykwalifikowanej kadry nauczycieli religii. W miarę rozwoju i reagowania na aktualne potrzeby, przede wszystkim potrzebę zapewnienia potencjalnym nauczycielom religii odpowiednich kwalifikacji, w ramach WIWR-u powstało Diecezjalne Kolegium Teologiczne (1992 r.), a w roku 2004 dotychczasowa struktura została zastąpiona przez Instytut Teologiczny w Koszalinie (dalej IT).

Obie wspomniane instytucje podlegały procesowi afiliacji do funkcjonujących wydziałów teologicznych. I tak początkowo w 1984 roku była to afiliacja do Papieskiego Wydziału Teologicznego w Poznaniu (dalej PWT), później, po przekształceniu poznańskiego PWT w Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (w 1998 r.), również do owego wydziału jako sekcja zamiejscowa w Koszalinie. Wreszcie od 2004 roku obie instytucje, czyli zarówno WSD w Koszalinie, jak i WIWR (przekształcony w IT), zostały afiliowane do nowo powstałego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego¹³.

Z perspektywy powstania i rozwoju czasopisma naukowego niezwykle istotne było również powstanie przy WSD w Koszalinie biblioteki. Jej oficjalne otwarcie miało miejsce 11 października 1985 roku¹⁴. Biblioteka sukcesywnie i systematycznie gromadzi zbiory czasopism i druków zwartych z dziedzin religioznawstwa, filozofii, historii, psychologii, pedagogiki, teologii, prawa kanonicznego, katolickiej nauki społecznej, językoznawstwa,

10 Ceynowa, „30 lat Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, 81. W cytowanej pozycji znajduje się także spis księży pełniących rolę wykładowców w WSD w Koszalinie.

11 Magdalena Florianowicz, Monika Zielonka, „Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, w: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013), 141.

12 Na temat powrotu lekcji religii do szkoły: Ryszard Czekalski, „Rys historyczny lekcji religii katolickiej w szkole”, *Studia Katechetyczne* 7 (2010): 122–125; Artur Mezglewski, *Polski model edukacji religijnej w szkołach publicznych* (Lublin: Wydawnictwo KUL, 2009), 61–76; Andrzej Potocki, *Wychowanie religijne w polskich przemianach* (Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2007), 137–162; Stanisław Łabendowicz, „Nauczanie religii w szkole z perspektywy 25-lecia”, w: *„Przyjdź Królestwo Twoje”. Księga pamiątkowa dedykowana Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Henrykowi Tomasikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. Marek Jagodziński, Jarosław Wojtkun (Radom: Wydawnictwo Diecezji Radomskiej AVE, 2016), 391–418.

13 Ceynowa, „30 lat Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, 83–84.

14 *Kronika Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie 1980–2011*, red. Dariusz Jastrząb (Koszalin: Wyższe Seminarium Duchowne, 2011), 48.

środków masowego przekazu oraz sztuki¹⁵. Gromadzony księgozbiór, subskrypcje czasopism teologicznych oraz możliwość wymiany bibliotecznej sprawiają, że seminaryjna biblioteka jest odpowiednim i komfortowym miejscem pracy naukowej nie tylko dla alumnów, ale i dla wykładowców pogłębiających swoją wiedzę teologiczną.

2. Rozwój czasopisma

W pierwszym numerze czasopisma, który ukazał się w 1992 roku, członkowie kolegium redakcyjnego zawarli we wstępie esencjonalną koncepcję funkcjonowania SKK. Pojawia się tam stwierdzenie, że czasopismo będzie stanowić okazję do zaprezentowania dorobku rodzącego się w Koszalinie, wokół seminarium i WIWR-u, środowiska naukowego. Ideą jest wydawanie czasopisma jako rocznika, co – jak się później okazało – realizowane było z pewnymi wyjątkami. Na jego zawartość miały się składać artykuły naukowe pogrupowane w działy tematyczne: filozofia i psychologia, teologia, historia Kościoła i prawo kanoniczne, zagadnienia pastoralne¹⁶, a także recenzje, polemiki oraz sprawozdania z sympozyjów i konferencji naukowych. W pierwszym numerze czasopisma, ze względu na poświęcenie go osobie biskupa Ignacego Jeża z okazji 55. rocznicy święceń kapłańskich, redakcja zrezygnowała z części składającej się z recenzji, polemik czy sprawozdań, aby umożliwić publikację większej liczby artykułów¹⁷. W pionierskim numerze SKK znalazło się ich aż 15, a także 2 artykuły wstępne: pierwszy poświęcony bp. Ignacemu Jeżowi, napisany przez bp. Piotra Krupę, a drugi, mający charakter świadectwa, napisany przez samego Jubilata.

Tabela 1. Działy i liczba artykułów w SKK

Numer czasopisma	Działy i liczba artykułów w poszczególnych działach	Suma artykułów
1	2	3
1 (1992)	z zagadnień filozoficznych i psychologicznych (2); z zagadnień teologicznych (4); z zagadnień historycznych i prawnych (5); z zagadnień pastoralnych (4)	15 + 2 (wstępne)
2 (1993)	materiały z sympozyjum (7); z zagadnień filozoficznych i psychologicznych (2); z zagadnień teologicznych (6); z zagadnień historycznych i prawnych (2); recenzje i sprawozdania (5)	17 + 5 (recenzje i sprawozdania)
3–4 (1994–1995)	z zagadnień filozoficznych i psychologicznych (2); z zagadnień teologicznych (5); z zagadnień pastoralnych (1); z zagadnień historycznych i literackich (2); recenzje (2)	10 + 1 (wstępny) + 2 (recenzje)
5 (2000)	teologia systematyczna (4); teologia biblijna, patrystyczna i historyczna (2); teologia praktyczna i kanoniczna (4)	10

15 Florianowicz, Zielonka, „Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”, 143; Magdalena Florianowicz, Monika Zielonka, „Działalność i organizacja biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie na przestrzeni trzydziestu lat istnienia”, *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych* 35 (2012) 2: 59–73.

16 Działy te również ewoluowały, co zostało przedstawione w tabeli 1.

17 „Słowo od Redakcji”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 1 (1992): 5.

1	2	3
6 (2001)	teologia systematyczna (6); teologia biblijna, patrystyczna i historyczna (4); teologia praktyczna i kanoniczna (8)	18
7 (2002)	teologia systematyczna (7); teologia biblijna, patrystyczna i historyczna (4); teologia praktyczna i kanoniczna (11)	22
8 (2003)	teologia systematyczna (9); teologia biblijna, patrystyczna i historyczna (6); teologia praktyczna i kanoniczna (9)	24
9 (2004)	filozofia (1); biblistyka (2); teologia fundamentalna i dogmatyczna (3); teologia moralna (1); pedagogika i katechetyka (2); religia i psychologia (1); prawo kanoniczne (1); recenzje (7)	11 + 1 (okolicznościowy) + 7 (recenzje)
10 (2005)	brak wyodrębnionych działów (16); recenzje i materiały (12)	16 + 12 (recenzje i materiały)
11 (2007)	brak wyodrębnionych działów (18), recenzje (5); wywiad (1)	18 + 5 (recenzje) + 1 (wywiad)
12 (2007)	brak wyodrębnionych działów (15); recenzje (3)	15 + 3 (recenzje)
13 (2008)	konferencja (6); brak wyodrębnionych działów (11); recenzje (4)	17 + 4 (recenzje)
14 (2009)	brak wyodrębnionych działów (12)	12
15 (2010)	artykuły (12); wykłady otwarte (4); sprawozdania (2)	16 + 2 (sprawozdania)
16 (2011)	brak wyodrębnionych działów (10); recenzje i inne materiały (3)	10 + 3 (recenzje i materiały)
17 (2011)	brak wyodrębnionych działów (10)	10
18 (2012)	brak wyodrębnionych działów (10); recenzje i inne materiały (3)	10 + 3 (recenzje i materiały)
19 (2012)	brak wyodrębnionych działów (14)	13 + 1 (sprawozdania)
20 (2013)	brak wyodrębnionych działów (25)	24 + 1 (sprawozdania)
21 (2014)	Biblia (5); teologia (8); teologia pastoralna (5); katolicka nauka społeczna (1); historia (3); recenzje i sprawozdania (3)	22 + 3 (recenzje i sprawozdania)
22 (2015)	Biblia (5); teologia (8); filozofia i psychologia (3); katolicka nauka społeczna (2); historia (1); recenzje (6)	19 + 6 (recenzje)
23 (2016)	Biblia (8); filozofia i teologia (7); psychologia (3); katolicka nauka społeczna (3); historia (4); recenzje i sprawozdania (5)	25 + 5 (recenzje i sprawozdania)
24 (2017)	Biblia (3); filozofia i teologia (7); katechetyka (8); historia (1); sprawozdania (2)	19 + 2 (sprawozdania)
25 (2018)	Biblia (3); teologia (6); katechetyka i pedagogika (4); katolicka nauka społeczna i prawo kanoniczne (3); recenzje i sprawozdania (5)	16 + 5 (recenzje i sprawozdania)
26 (2019)	Biblia (1); teologia (9); filozofia (1) historia (4); prawo (3); recenzje i sprawozdania (4)	18 + 4 (recenzje i sprawozdania)
27 (2020)	Biblia (7); teologia (10); filozofia (3); pedagogika i katechetyka (4); historia (5); prawo (4); recenzje i sprawozdania (2)	33 + 2 (recenzje i sprawozdania)
28 (2021)	Biblia (4); teologia (9); filozofia i socjologia (3); katolicka nauka społeczna i pedagogika (3); historia (3); prawo (2); recenzje i sprawozdania (5)	24 + 5 (recenzje i sprawozdania)
29 (2022)	Biblia (1); teologia (8); katechetyka (2); socjologia i filozofia (2); historia (2); prawo (1); recenzje i sprawozdania (2)	16 + 2 (recenzje i sprawozdania)
30 (2023)	Biblia (2); teologia (4); katechetyka (2); psychologia i socjologia (2); historia i prawo (3); recenzje i sprawozdania (3)	13 + 3 (recenzje i sprawozdania)
W sumie:		493 + 5 (wstępne, okolicznościowe i wywiad) + 84 (recenzje i sprawozdania)

Czasopismo udało się wydawać nieprzerwanie do numeru czwartego, przy niewielkich zmianach w kolegium redakcyjnym (tab. 2 i 3), przy czym numer drugi ukazał się podobnie jak pierwszy jako rocznik. Kolejny był numerem podwójnym (3–4) i ukazał się w latach 1994–1995, czyli *de facto* jako dwurocznik. Po wydaniu tego podwójnego numeru, poświęconego osobie bp. Czesława Domina z okazji 25. rocznicy sakry biskupiej¹⁸, nastąpiła czteroletnia przerwa w wydawaniu czasopisma.

Tabela 2. Redaktorzy naczelni SKK

Numer czasopisma	Imię nazwisko	Lata
1–4	ks. Zdzisław Kroplewski	1992–1995
5–7	ks. Zygmunt Czaja	2000–2002
8–20	ks. Edward Sienkiewicz	2003–2013
21–28	ks. Janusz Bujak	2014–2021
29–30	ks. Radosław Mazur	od 2022

Tabela 3. Redakcja SKK

Numer czasopisma	Skład redakcji	Lata
1	ks. Lucjan Dolny, ks. Franciszek Knutelski, ks. Zdzisław Kroplewski, bp Piotr Krupa, ks. Marian Subocz	1992
2	ks. Lucjan Dolny, ks. Franciszek Knutelski, ks. Zdzisław Kroplewski	1993
3–4	ks. Lucjan Dolny, ks. Romuald Jankiewicz, ks. Zdzisław Kroplewski	1994–1995
5–7	ks. Zygmunt Czaja, ks. Antoni Kloska, ks. Mariusz Kołaciński, ks. Zdzisław Kroplewski, ks. Edward Sienkiewicz, ks. Marek Żejmo	2000–2002
8	ks. Zygmunt Czaja, ks. Edward Sienkiewicz	2003
9–20	ks. Edward Sienkiewicz	2004–2013
21–26	ks. Janusz Bujak, ks. Tadeusz Ceynowa, ks. Wojciech Wójtowicz, Magdalena Florianowicz	2014–2019
27	ks. Janusz Bujak, ks. Tadeusz Ceynowa, ks. Jarosław Kwiecień, († ks. Wojciech Wójtowicz), Magdalena Florianowicz	2020
28	ks. Janusz Bujak, ks. Tadeusz Ceynowa, ks. Radosław Mazur, ks. Jarosław Kwiecień, Magdalena Florianowicz	2021
29–30	ks. Radosław Mazur, ks. Tadeusz Ceynowa, ks. Janusz Bujak, Aneta Krupka, ks. Jarosław Kwiecień, Magdalena Florianowicz	od 2022

Po przerwie ukazał się piąty numer czasopisma. Pojawił się on, jak zauważyła we wstępie bp Marian Gołębiowski, „w nowej rzeczywistości”. Owa nowość związana była z nowym milenium chrześcijaństwa, obchodami tysiąclecia biskupstwa w Kołobrzegu,

18 „Słowo od Redakcji”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeszkie* 3–4 (1994–1995): 3.

ale także z tym, że od strony naukowej środowisko koszalińskie stało się częścią Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej UAM), co znalazło swój wyraz w zmienionej szacie graficznej czasopisma oraz w zunifikowanym podziale na działy tematyczne¹⁹. Nowa rzeczywistość to także podjęcie obowiązków redaktora naczelnego SKK przez ks. Zygmunta Czaję. Ważną nowością, zgodną z ówczesnymi standardami uniwersyteckimi, było również wskazanie na stronie podtytułowej czasopisma recenzentów artykułów z danego numeru.

W roku 2003 nominację na redaktora naczelnego czasopisma otrzymał, nieżyjący już dzisiaj, ks. Edward Sienkiewicz, który pełnił tę funkcję przez dziesięć kolejnych lat, jak dotąd najdłużej ze wszystkich redaktorów naczelnych. W ósmym numerze rocznika, który ukazał się w roku 2003, nie ma wyraźnego wskazania na redaktora naczelnego, a nazwisko ks. Sienkiewicza umieszczone zostało obok nazwiska dotychczasowego redaktora naczelnego, ks. Zygmunta Czai. Zapewne zmiana nastąpiła w trakcie przygotowywania czasopisma, ważny jest więc wkład obu redaktorów, jednak w momencie wydania numeru redaktorem naczelnym był już ks. Sienkiewicz. Jest to jednocześnie pierwszy numer SKK wydany pod auspicjami Uniwersytetu Szczecińskiego i nowo powstałego przy nim Wydziału Teologicznego. Od roku 2004 do 2013 ks. Edward Sienkiewicz pełnił funkcję redaktora samodzielnie, bez pomocy kolegium redakcyjnego. W tym czasie periodyk ukazywał się regularnie jako rocznik, jednak z drobnymi wyjątkami. I tak, nie ukazał się w roku 2006, natomiast w roku 2007 ukazały się dwa numery (11 i 12). W roku 2012 ukazały się dwa zeszyty czasopisma (I i II) numerowane również oddzielnie numeracją ciągłą (18 i 19), natomiast w roku 2013 ukazał się kolejny numer (20), podpisany jednocześnie jako zeszyt I i II. Być może są to świadectwa próby przekształcenia czasopisma w półrocznik. Od roku 2014 czasopismo ukazuje się regularnie raz w roku. W 2013 roku ukonstytuowała się i po raz pierwszy została wymieniona w czasopiśmie (na stronie podtytułowej) rada naukowa, która od tej pory jest ustawicznie poszerzana i uaktualniana.

W roku 2014 redaktorem naczelnym SKK został ks. Janusz Bujak, a w czasopiśmie pojawiła się informacja o indeksowaniu czasopisma w międzynarodowych bazach danych: CEJSH²⁰ oraz ICI Journals Master List²¹. Wówczas zaczyna również funkcjonować strona internetowa czasopisma, na której dostępne są pełne teksty artykułów²². Od 2015 roku każdy publikowany artykuł ma swój unikalny numer DOI²³. Od roku 2017 czasopismo jest współwydawane przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego²⁴ wraz

19 Marian Gołębiowski, „Przedmowa”, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 5 (2000): 7.

20 „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”, dostęp 10.11.2023, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.cejsh-478723fe-64e3-4599-af9d-d9e42e24f6af?q=baa6c0c0-0505-4292-9b7b-32a604e27df7\\$6&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.cejsh-478723fe-64e3-4599-af9d-d9e42e24f6af?q=baa6c0c0-0505-4292-9b7b-32a604e27df7$6&qt=IN_PAGE).

21 „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://journals.indexcopernicus.com/search/journal/issue?issueId=all&journalId=2587>.

22 „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”, dostęp 10.11.2023, <http://skkkoszalin.pl>.

23 DOI (ang. *Digital Object Identifier*) – cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego; więcej „DOI Foundation”, dostęp 24.11.2023, <https://www.doi.org>; „Zasady nadawania numerów DOI publikacjom wydawanym przez Uniwersytet Warszawski”, dostęp 24.11.2023, <https://www.wuw.pl/Zasady-nadawania-numerow-DOI-publikacjom-wydawanym-przez-Uniwersytet-Warszawski-cinfo-pol-33.html>.

24 „Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”, dostęp 24.11.2023, <https://wn.usz.edu.pl/o-nas>.

z WSD w Koszalinie²⁵, co pozwoliło jeszcze bardziej sprofesjonalizować proces edytorski oraz wprowadzić czasopismo na platformę czasopism Uniwersytetu Szczecińskiego²⁶. Od tego roku czasopismo jest również indeksowane w bazach: CEEOL²⁷, BazHum²⁸ oraz PBN²⁹, a od roku 2018 również w bazie ERIHPlus³⁰. Obecnie, obok wspomnianych baz, czasopismo jest również indeksowane w bazach: EBSCO³¹, DOAJ³², „Most Wiedzy”³³, „Theo-Logos”³⁴ oraz Biblioteka Nauki³⁵.

W roku 2022 redaktorem naczelnym czasopisma został ks. Radosław Mazur, a w obecnym składzie kolegium redakcyjnego wspierają go: ks. Tadeusz Ceynowa jako zastępca redaktora naczelnego, Magdalena Florianowicz jako sekretarz redakcji oraz ks. Janusz Bujak, Aneta Krupka i ks. Radosław Suchorab³⁶ jako redaktorzy. Pracę redakcji wspomagają również redaktorzy językowi: Joanna Janusiak i Łukasz Trzeciak (j. polski), ks. Juliusz Kisiel (j. angielski), Alberto Piola (j. włoski) oraz ks. Anton Demshin (j. rosyjski). Rada naukowa czasopisma składa się z dwunastu uznanych naukowców z wieloletnim doświadczeniem akademickim, z czego cztery osoby mają afiliację do uczelni zagranicznych. W roku 2022 redakcji czasopisma udało się zakwalifikować do finansowania w ramach programu Rozwój Czasopism Naukowych Ministerstwa Edukacji i Nauki, wsparcie to przeznaczone jest na większe umiędzynarodowienie czasopisma poprzez tłumaczenie artykułów na język angielski. W roku 2023 czasopismo uzyskało 100 punktów na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Edukacji i Nauki³⁷.

Ważnym aspektem rozwoju czasopisma jest także otwieranie jego łamów na autorów spoza koszalińskiego środowiska naukowego, afiliowanych do znanych ośrodków akademickich w Polsce i poza jej granicami. Obecność autorów zewnętrznych w poszczególnych numerach czasopisma przedstawia tabela 4.

-
- 25 „Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej”, dostęp 24.11.2023, <https://www.wsdkoszalin.eu>.
- 26 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://wnus.usz.edu.pl/skk/pl>.
- 27 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1434>.
- 28 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://bazhum.muzhp.pl/czasopismo/668>.
- 29 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/60e72ac22467f01e930f11d8/current>.
- 30 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info.action?id=490711>.
- 31 „EBSCO”, <https://www.ebsco.com>.
- 32 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://doaj.org/toc/1230-0780>.
- 33 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://mostwiedzy.pl/pl/magazine/studia-koszalinsko-kolobrzescie,11701-1>.
- 34 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://repozytorium.theo-logos.pl/xmlui/handle/123456789/3570>.
- 35 „Studia Koszalińsko-Koło-brzeskie”, dostęp 10.11.2023, <https://bibliotekanauki.pl/journals/555>.
- 36 Chlubną tradycją jest obecność w kolegium redakcyjnym rektora WSD w Koszalinie – ks. Radosław Suchorab zastąpił w tym dziele dotychczasowego rektora, ks. Jarosława Kwietnia.
- 37 „Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 03 listopada 2023 r. o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych”, dostęp 10.11.2023, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-z-dnia-03-listopada-2023-r-o-zmianie-i-sprostowaniu-komunikatu-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych>.

Tabela 4. Liczba autorów z afiliacjami zewnętrznymi i artykuły obcojęzyczne (– oznacza brak wskazanych afiliacji)

Numer czasopisma	Afiliacja zewnętrzna (w tym zagraniczna)	Artykuły obcojęzyczne
1	–	0
2	–	0
3–4	–	0
5	1	0
6	2	0
7	3	0
8	–	0
9	–	0
10	–	0
11	–	0
12	–	1
13	–	0
14	–	0
15	–	0
16	5	0
17	5	0
18	3	0
19	6	0
20	10	0
21	6 (1)	2
22	7 (1)	2
23	10 (2)	2
24	12	1
25	5	3
26	9 (1)	2
27	12 (2)	3
28	14 (2)	4
29	9 (4)	3
30	5 (1)	0

Obecnie SKK to czasopismo otwartego dostępu, co oznacza, że cała treść jest dostępna bezpłatnie dla użytkownika lub jego instytucji. Użytkownicy mogą czytać, pobierać, kopiować, rozpowszechniać, drukować, przeszukiwać lub umieszczać linki do pełnych tekstów artykułów lub używać ich w jakimkolwiek innym zgodnym z prawem celu, bez wcześniejszego uzyskania zgody wydawcy lub autora. Jest to zgodne z definicją otwartego dostępu BOAI. Pełne wersje artykułów opublikowanych w czasopiśmie są

dostępne na stronie czasopisma (skkkoszalin.pl) i wydawnictwa (wnus.usz.edu.pl) bez okresu karencji ani bez żadnych barier technologicznych. Artykuły są publikowane na licencji CC-BY-SA, a redakcja czasopisma nie pobiera opłat za wydanie publikacji (APC).

3. Perspektywy

Strategia dalszego rozwoju czasopisma związana jest z jego większym umiędzynarodowieniem, co redakcja zamierza osiągnąć dzięki projektowi tłumaczenia wszystkich tekstów zamieszczonych w nowych numerach czasopisma na język angielski. Zaangażowanie profesjonalnych tłumaczy, a także *native speakerów* na etapie weryfikacji i korekty artykułów, w większym stopniu umożliwi międzynarodowy obieg tekstów zawartych w czasopiśmie. W zadaniu tym niewątpliwie pomoże realizowany właśnie projekt z ministerialnego Programu Rozwoju Czasopism, który obejmuje 30 (2023) i 31 (2024) numery SKK. Większe umiędzynarodowienie periodyku stwarza również szansę na poszerzenie grona autorów i recenzentów. Znakiem troski o jakość tekstów oraz o przestrzeganie zasad etyki wydawniczej jest również planowane działanie na rzecz wprowadzenia jednolitego programu antyplagiatowego (www.plagiat.pl) do weryfikacji przesyłanych tekstów, co jest skorelowane z polityką antyplagiatową czasopism wydawanych przez Uniwersytet Szczeciński.

Jubileusz czasopisma (2023 r.) to okazja do podsumowania i uporządkowania archiwum tekstów. Jednym z elementów owego uporządkowania jest wydanie numeru specjalnego ze spisem zawartości wszystkich dotychczasowych numerów SKK. Wydanie rocznika jubileuszowego ma na celu upowszechnienie dorobku i potencjału czasopisma oraz zachęcenie do sięgnięcia po wartościowe teksty ze starszych numerów. Będzie on dostępny w formie papierowej, a także w formie cyfrowej, na stronie internetowej czasopisma (dostęp bezpłatny).

Planowane jest zachowanie i udostępnienie archiwalnych numerów w wersji cyfrowej, z poszanowaniem praw autorskich. Działanie to obejmie digitalizację numerów archiwalnych do 2009 roku i udostępnienie ich na stronie internetowej czasopisma. Dzięki temu dorobek periodyku będzie dostępny w sposób kompletny i integralny, przyczyniając się do upowszechnienia myśli teologicznej (oraz z dziedzin pomocniczych reprezentowanych w czasopiśmie), w tym także wybitnych autorów (śp. ks. prof. dr hab. Edwarda Sienkiewicza, ks. prof. dr hab. Lecha Bończa-Bystrzyckiego, ks. prof. dr hab. Janusza Bujaka, ks. prof. dr hab. Zdzisława Kroplewskiego, ks. prof. dr hab. Janusza Lemańskiego i wielu innych) związanych najpierw z Papieskim Wydziałem Teologicznym w Poznaniu, następnie z Wydziałem Teologicznym UAM w Poznaniu oraz, od chwili jego powstania, z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego.

Zaplanowana jest również większa promocja czasopisma na stronie internetowej i w mediach społecznościowych. To obecnie jeden z wielu kanałów marketingu internetowego, dzięki czemu czasopismo może docierać ze swoją ofertą i zawartością do nowych odbiorców. Chodzi tu głównie o zwiększenie zasięgu działalności, ponieważ dzięki internetowi możliwe jest dotarcie do potencjalnych czytelników na całym świecie.

Redakcja rocznika podejmuje także działania w kierunku spełnienia kryteriów aplikowania do prestiżowych i najbardziej rozpoznawalnych międzynarodowych baz indeksacyjnych Web of Science i Scopus.

Zakończenie

Trzydzieści lat, trzydzieści wydanych numerów czasopisma to z jednej strony niedużo, porównując się chociażby do istniejącego od 1909 roku, a więc przez 114 lat „Ateneum Kapłańskie”³⁸, a z drugiej strony to jednak spore doświadczenie i ciągłość w pracy nad czasopismem, biorąc pod uwagę, że nie wszystkim czasopismom naukowym udaje się być obecnym na rynku wydawniczym w takiej perspektywie czasowej. Widoczna ewolucja czasopisma, możliwa dzięki zaangażowaniu odpowiedzialnych za nie osób, ale także dzięki systematycznie rozwijającemu się potencjałowi naukowemu środowiska teologicznego związanego z koszalińskimi diecezjalnymi instytucjami dydaktycznymi, daje nadzieję na dalszy rozwój i nadążanie za współczesnymi standardami czasopism naukowych. Widoczne jest również to, że podobnie jak dla rozwoju WSD czy WIWR-u, tak i dla rozwoju SKK szczególnymi wyzwaniem i impulsami były momenty związane ze zmianami afiliacji, najpierw, w 1998 roku, do Wydziału Teologicznego UAM w Poznaniu, a później, w 2004 roku, do nowo powstałego Wydziału Teologicznego US. Każdy z tych etapów był okazją do skorzystania z nowego doświadczenia środowisk naukowych i wydawniczych, a jednocześnie do tego, by nie zrezygnować z własnej tradycji tworzenia czasopisma naukowego. Z perspektywy trzydziestu wydanych numerów SKK bez obawy można powiedzieć, że był okazją dobrze wykorzystaną.

Bibliografia

- „Ateneum Kapłańskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://ateneumkaplanskie.pl>.
- Bończa-Bystrzycki, Lech. „Historia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2005”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 10 (2005): 27–44.
- Bończa-Bystrzycki, Lech. „Przyczynek dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–1992”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 11 (2007): 7–22.
- Ceynowa, Tadeusz. „30 lat Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”. W: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa, 71–125. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013.
- Ceynowa, Tadeusz. „Starania biskupa Ignacego Jeża o utworzenie Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 11 (2007): 23–32.
- Czekalski, Ryszard. „Rys historyczny lekcji religii katolickiej w szkole”. *Studia Katechetyczne* 7 (2010): 99–125.

38 Czesław Lechicki, „Polskie czasopiśmiennictwo katolickie w latach 1833–1914”, *Kwartalnik Historii Prasy Polskiej* 22, 1 (1983): 40; „Ateneum Kapłańskie”, dostęp 10.11.2023, <https://ateneumkaplanskie.pl>.

- „DOI Foundation”. Dostęp 24.11.2023. <https://www.doi.org>; „Zasady nadawania numerów DOI publikacjom wydawanym przez Uniwersytet Warszawski”. Dostęp 24.11.2023. <https://www.wuw.pl/Zasady-nadawania-numerow-DOI-publikacjom-wydawanym-przez-Uniwersytet-Warszawski-cinfo-pol-33.html>.
- Domin, Czesław. „Słowo wstępne”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 1 (1992): 7.
- „EBSCO”, <https://www.ebsco.com>.
- Florjanowicz, Magdalena, Monika Zielonka. „Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”. W: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa, 141–147. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013.
- Florjanowicz, Magdalena, Monika Zielonka. „Działalność i organizacja Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie na przestrzeni trzydziestu lat istnienia”. *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych* 35, 2 (2012): 59–73.
- Gołębiewski, Marian. „Przedmowa”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 5 (2000): 7.
- „Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 03 listopada 2023 r. o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych”. Dostęp 10.11.2023. <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-z-dnia-03-listopada-2023-r-o-zmianie-i-sprostowaniu-komunikatu-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych>.
- Kronika Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie 1980–2011*, red. Dariusz Jastrząb. Koszalin: Wyższe Seminarium Duchowne, 2011.
- Jastrząb, Dariusz. „Modele formacyjne w trzydziestoleciu istnienia Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie”. W: *40-lecie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa, 53–60. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2012.
- Lechicki, Czesław. „Polskie czasopiśmiennictwo katolickie w latach 1833–1914”. *Kwartalnik Historii Prasy Polskiej* 22, 1 (1983): 19–42.
- Łabendowicz, Stanisław. „Nauczanie religii w szkole z perspektywy 25-lecia”. W: *„Przyjdź Królestwo Twoje”*. *Księga pamiątkowa dedykowana Jego Eksceleencji Księdzu Biskupowi Henrykowi Tomasikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. Marek Jagodziński, Jarosław Wojtkun, 391–418. Radom: Wydawnictwo Diecezji Radomskiej AVE, 2016.
- Mezglewski, Artur. *Polski model edukacji religijnej w szkołach publicznych*. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2009.
- Potocki, Andrzej. *Wychowanie religijne w polskich przemianach*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2007.
- „Słowo od Redakcji”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 1 (1992): 5.
- „Słowo od Redakcji”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 3–4 (1994–1995): 3.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://bazhum.muzhp.pl/czasopismo/668>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://bibliotekanauki.pl/journals/555>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://doaj.org/toc/1230-0780>.

- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info.action?id=490711>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://mostwiedzy.pl/pl/magazine/studia-koszalinsko-kolobrzescie,11701-1>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/60e72ac22467f01e930f11d8/current>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://repozytorium.theo-logos.pl/xmlui/handle/123456789/3570>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1434>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.cejsh-478723fe-64e3-4599-af9d-d9e42e24f6af?q=baa6c0c0-0505-4292-9b7b-32a604e27df7\\$6&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.cejsh-478723fe-64e3-4599-af9d-d9e42e24f6af?q=baa6c0c0-0505-4292-9b7b-32a604e27df7$6&qt=IN_PAGE).
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <http://skkkoszalin.pl>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://journals.indexcopernicus.com/search/journal/issue?issueId=all&journalId=2587>.
- „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”. Dostęp 10.11.2023. <https://wnus.usz.edu.pl/skk/pl>.
- Śmierchalski-Wachocz, Dariusz. „Dzieje Seminarium Duchownego w Gorzowie-Paradyżu w latach 1947–2017”. W: *Księga Jubileuszowa. 70-lecie Wyższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wlkp. i Paradyżu*, red. Dariusz Mazurkiewicz, 25–49. Paradyż: Wydawnictwo Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, 2017.
- Śmierchalski-Wachocz, Dariusz. „Seminarium gorzowskie jako alma mater dla Kościoła szczecińskiego i koszalińskiego”. W: *30 lat seminariów duchownych na Pomorzu Zachodnim*, red. Tadeusz Ceynowa, 39–47. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, 2013.
- „Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”. Dostęp 24.11.2023. <https://wn.usz.edu.pl/o-nas>.
- „Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej”. Dostęp 24.11.2023. <https://www.wsdkoszalin.eu>.

Cytowanie chicagowskie:

Mazur, Radosław. „30 lat istnienia «Studiów Koszalińsko-Kołobrzeskich» jako świadectwo potencjału i rozwoju koszalińskiego środowiska teologicznego”. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* Nr jubileuszowy (2023): 11–24. DOI: 10.18276/SKK.2023.1-01.

Cytowanie oksfordzkie:

Mazur R., *30 lat istnienia „Studiów Koszalińsko-Kołobrzeskich” jako świadectwo potencjału i rozwoju koszalińskiego środowiska teologicznego*, „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie” Nr jubileuszowy (2023), s. 11–24. DOI: 10.18276/SKK.2023.1-01.